

CPA/4604

LES AMIS D'ACCOMPAGNER

asbl - vzw

Onder de Hoge Bescherming van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Astrid

Editoriaal

Terwijl ik u het beste wens voor 2023, vraag ik me af hoe het jaar zal zijn.

We hopen allemaal op vrede, op broederschap. Maar egoïsme en ijdelheid lijken terrein te winnen. Laten we naar onze eigen reacties kijken voordat we die van anderen beoordelen. Nemen wij niet vaak de "ik eerst"-houding aan?

Het is meer dan legitiem om bezorgd te zijn over onze dierbaren zonder ons hart te sluiten voor de achterblijvers.

Alle betrokkenen bij onze vereniging zullen zich blijven inzetten om voortdurend hulp te bieden aan hen die op zoek zijn naar een begin van oplossing, welkom, of een helpende hand.

Sinds onze oprichting in 2001 zijn we ervan overtuigd dat we samen, stap voor stap, het leven van veel mensen kunnen verbeteren.

We zijn niet almachtig, integendeel. Maar met uw steun kunnen we veel doen. Bedankt voor uw gulle steun, en het allerbeste voor 2023 toegewenst.

Br Guy

"Dat is jammer !"

Op 16 juni 2022 ontvingen wij via het Koninklijk Paleis een verzoek van H.K.H. Prinses Astrid "om uw vereniging te bezoeken en met u te praten over de acties die dagelijks worden ondernomen". Deze brief maakte het hele team erg blij en trots. Er werd een datum gevonden en op donderdag 27 oktober kwam H.K.H. Prinses Astrid ons bezoeken.

Alle aanwezigen, werknemers, vrijwilligers of gebruikers, werden hartelijk begroet en op hun gemak gesteld. Onze twee diensten werden aan de Prinses voorgesteld, namelijk de sociaaljuridische opvangdienst en de ambulante begeleidingsdienst. In onze vergaderzaal spraken we over de groei van onze vereniging.

We hoorden dan uit de mond van H.K.H. Prinses Astrid de woorden "Dat is jammer!". Zo drukte ze haar empathie voor onze gebruikers uit. Ja, onze stijgende cijfers zijn een concrete weerspiegeling van toegenomen armoede, van moeilijkheden, voor veel van onze medeburgers. Dat zinnetje "Dat is jammer" vertolkte een diep medeleven met die anonieme mensen achter onze grafieken.

Mevrouw, we waren blij dat we in uw ogen uw hoge bescherming konden rechtvaardigen. Uw zinnetje "Dat is jammer" bevestigde onze gemeenschappelijke wens om armoede en sociale uitsluiting te bestrijden.

G.L.

Uit de schulden komen of je verblijfsvergunning verliezen...

Een gewone terreinbegeleiding kan soms licht werpen op een situatie die complexer is dan we dachten, een beetje zoals de boom die het bos verbergt!

Enkele weken geleden werd onze Ambulante Begeleidingsdienst door een partnerinstelling gevraagd een echtpaar te begeleiden naar een schuldbemiddelingsdienst.

Het lage inkomen van het echtpaar heeft hen immers in een te hoge schuldenlast gestort (sociaal verzekeringsfonds, FOD Financiën en energiekosten).

De man leek niet te begrijpen dat je in België als zelfstandige regelmatig belastingen en sociale bijdragen moet betalen. Het echtpaar heeft dus geen recht op terugbetalingen van het ziekenfonds en bijgevolg ook geen toegang tot adequate gezondheidszorg.

Bovendien spreken meneer en mevrouw geen Frans. En met diploma's die in België niet worden erkend, is het moeilijk om werk te zoeken en te vinden.

Daarnaast kan het echtpaar, doordat ze via gezinshereniging in België zijn aangekomen, geen sociale bijstand meer aanvragen, want anders zouden ze hun verblijfsvergunning verliezen.

Hoe dan enorme schulden betalen zonder voldoende inkomen? Uit de schulden komen of je verblijfsvergunning verliezen? Het dilemma is lastig.

De schuldbemiddelaar, op een dood spoor, gaf toe dat het een moeilijke situatie was. Spreiding van de betaling is mogelijk, maar het echtpaar kan niet rondkomen door hun schulden geleidelijk af te betalen.

Kleine stapjes maken het onmogelijke mogelijk: mevrouw volgt een inburgeringscursus. Het echtpaar heeft het advies gekregen om Frans te leren en een baan te zoeken.

Onze vrijwilliger die hen vergezelde bleef niet onverschillig voor deze situatie. Er werd een gedetailleerd verslag gestuurd naar de partnerinstelling, die het koppel zal opvolgen.

Francine

De ontwikkeling van het maatschappelijk opbouwwerk

In september 2021 werd onze vereniging door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (GGC) erkend als *Centrum voor Bijstand aan Personen* (CBP).

Deze goedkeuring impliceert een diversificatie van onze sociale activiteiten en, meer bepaald, de ontwikkeling van maatschappelijk opbouwwerk om afzondering en uitsluiting te bestrijden en de sociale samenhang te versterken.

Om aan te sluiten bij deze andere vorm van sociaal opbouwwerk dacht onze VZW aan een "buurtcomité" dat de inwoners van het lagergelegen deel van de gemeente Koekelberg (Vanhuffel-, Jacquet- en Sint-Annakerkwijken) zou verenigen. David (als *Relais d'Action de Quartier* - RAQ - van de Federatie

van Sociale Diensten) en ikzelf hebben de deze nieuwe uitdaging op ons genomen.

Wij zien dagelijks, met name via onze sociaaljuridische permanentie, dat de huidige sociale crisis bij sommige inwoners van Koekelberg voor voortdurende onzekerheid zorgt en over het algemeen hun gezondheid aantast.

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) definieert gezondheid als "een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welzijn en niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijke gebreken".

Deelname aan het buurtcomité van Vanhuffel-wijk zou een antwoord kunnen bieden op deze dagelijkse problemen waarbij zowel sociale als gezondheidskwesties worden aangepakt.

Dit idee om mensen samen te brengen rond een verenigend project, gebaseerd op sociale cohesie, moet het op middellange en lange termijn mogelijk maken de sociale banden aan te halen en een dynamiek van uitwisseling en delen binnen de gemeente tot stand te brengen.

De bewoners van de Vanhuffel-, Jacquet- en Sint-Annakerkwijken zullen worden gesteund door de "Amis d'Accompagner" in samenwerking met andere sociale actoren die in Koekelberg werkzaam zijn.

Bij een participatieve aanpak eisen de leden van het buurtcomité hun sociale ruimte terug en spelen zij een centrale rol in het leven van hun gemeenschap. Zichtbaarheid, netheid, voedselhulp, toegang tot informatie, opleiding, school, gebrek aan toegang tot rechten, energie, veiligheid, gezondheid, huisvesting, mobiliteit, geluidsoverlast, luchtkwaliteit, zijn allemaal kwesties die de inwoners graag willen aanpakken met de bedoeling een gezellige en comfortabele leefomgeving te creëren.

Julien

*Welzijn in een tijdperk van wantrouwen: het gewicht van stereotypen en de perverse effecten van het systeem

Het is duidelijk dat de ontvangers van sociale bijstand voortdurend worden verdacht, met als argument dat sommigen deze uitkeringen misbruiken zonder ze te verdienen. Deze neiging om mensen in precare situaties een schuldgevoel aan te praten wordt ook aan de kaak gesteld door een arts in een medisch centrum. En hij spreekt uit ervaring!

Er bestaan stereotypen in de samenleving: "*Ik betaal, jij profiteert*": dit suggereert dat de "armen" profiteren van de kwaliteit van de zorg dankzij de vrijgevigheid van degenen die werken. Dit stereotype is ongegrond. Uit studies blijkt dat mensen met een hogere sociale status vaker gebruik maken van medische diensten en de sociale zekerheid zwaarder belasten.

In feite zijn het de "rijken" die de beste zorg krijgen, niet de "armen". Er is een opvallende ongelijkheid op dit gebied.

Een ander stereotype: "yaka" in het Frans: je moet het gewoon willen... Dit is een moraliserend discours dat mensen terugstuurt naar hun moeilijkheden alsof de oplossing van hun probleem alleen van hen afhangt en dat elke mislukking hun schuld is. Volgens dezelfde arts van het medisch centrum is een van de onderscheidende elementen tussen "arm" en "rijk" de "relatie met de tijd".

Arme mensen die toegang willen tot gezondheidszorg moeten in lange rijen staan voor de dokterspraktijk. Ze zijn er nooit zeker van op dezelfde dag door een dokter gezien te worden.

De tijd die zij doorbrengen met wachten is steriele tijd die hun de vrijheid ontnemt om hun zaken en hun gezinsleven beter te organiseren. Het ontnemt hen alle autonomie omdat ze volledig afhankelijk zijn van onvoorspelbare omstandigheden. Zij lijden onder ongelijkheid ten opzichte van bevoorrechte mensen die afspraken kunnen maken en hun leven kunnen leiden.

Het vooroordeel is dat "de armen" alleen dit te doen hebben, dat hun taak is om in de rij te staan. "*We zouden ze stenen laten dragen om het geld dat ze krijgen of de dienst die we verlenen te verdienen*", in de woorden van de verantwoordelijke van een vereniging. Een terugkerend probleem voor mensen die een beroep moeten doen op het OCMW is hun eenzaamheid tegenover het grote aantal eisen dat hun wordt opgelegd. De wetgeving wordt steeds ingewikkelder, wat ertoe bijdraagt dat zij onleesbaar wordt voor degenen die eraan moeten voldoen.

Een typisch voorbeeld is dat van de moeilijkheden bij de toepassing van de procedure voor dringende medische bijstand. Het OCMW is bevoegd om het voordeel van die dringende medische bijstand toe te kennen aan personen die niet door de sociale zekerheid worden gedekt en geen ziekenfondsverzekering hebben, hoewel hun gezondheidstoestand essentiële medische verzorging door een arts of in een ziekenhuis vereist. Het zijn de OCMW's die deze medische kaart of een requisitorium voor ziekenhuisbehandeling verlenen. Hun taak is de betrokken burgers te informeren over hun sociale rechten.

Volgens een memorandum dat de vereniging *Dokters van de Wereld* met de hulp en steun van 40 organisaties heeft gepubliceerd, is een aanzienlijk deel van de bevolking echter niet op de hoogte van dit recht of slaagt er niet altijd in er aanspraak op te maken. Culturele en taalbarrières en onbekendheid met de procedures zijn de belangrijkste obstakels voor dit niet-gebruik (2012).

De moeilijke toegang tot sociale rechten is verre van een geïsoleerd fenomeen, zoals blijkt uit de mate waarin het zogenaamde fenomeen van "**non take-up**" toeneemt (*Brussels Armoederapport* 2016).

"Elk recht vereist, om doeltreffend te zijn, kennis en aanvraag, die op hun beurt begrip, middelen, procedures en eventuele bijstand vereisen.

In elk stadium van een eventuele aanvraag kunnen zich nieuwe belemmeringen voordoen, zoals structurele en organisatorische factoren: voorwaarden, communicatie, evaluatie... en factoren die verband houden met individuele kenmerken: beheersing van het Nederlands en het Frans, beheersing van administratieve en juridische termen, de persoonlijke voorgeschiedenis van de betrokkene...

"De door de instellingen verwachte stappen en procedures staan soms ver af van of zelfs niet in verhouding tot de concrete situaties die de mensen meemaken. De opgelegde normen (procedures, bewijsvoering, keuzebeperking, enz.) worden beproeven die de mensen mettertijd uitputten.

Al deze opmerkingen wijzen op het fundamentele probleem van de "**strijd voor sociale erkenning**". Het is van essentieel belang dat de **rechten van** kansarmen op sociale bijstand die hun waardigheid eerbiedigt, worden erkend, ook al aanvaardt de samenleving niet zo gemakkelijk degenen die niet aan haar criteria voor sociaal succes voldoen.

* Strijd om erkenning: het doel van sociale begeleiding?

De opkomst van de term "sociale begeleiding" in het maatschappelijk werk viel samen met het invoeren van integratiebeleid van de jaren tachtig.

"Het begrip sociale begeleiding verwoordt de moeilijke articulatie tussen sociaal beleid, de behoeften van de gebruiker en de groeiende behoefte van burgers in grote moeilijkheden aan steun van een derde partij om zich te kunnen handhaven in een steeds complexer wordend sociaal stelsel" (CSTS 2007: 99).

Sociale begeleiding werd aanvankelijk opgelegd aan mensen met een vervangingsinkomen die door het OCMW werden gecontroleerd. Geleidelijk werden echter vele andere vormen van begeleiding ingevoerd, in overeenstemming met de ontwikkeling van een nieuw overheidsbeleid op sociaal gebied. Dit betreft nu verschillende gebieden: budgettaire begeleiding, psychologische ondersteuning, jeugdhulpverlening, hulp bij het zoeken naar huisvesting, hulp bij het zoeken naar school.

Sociale begeleiding kan op alle gebieden en in alle stadia van iemands persoonlijke, gezins- en beroepsleven gebeuren.

Deze ontwikkeling vond plaats in de context van een crisis van de welvaartstaat in de jaren 1980-90, die niet bij machte werd geacht een antwoord te bieden op het "nieuwe sociale vraagstuk", namelijk het ontstaan van structurele werkloosheid. Het legt meer de nadruk op de **individuele verantwoordelijkheid** van degenen die werkloos zijn dan op structurele oorzaken die individuen van deze verantwoordelijkheid zouden ontslaan. Van een algemeen sociaal beleid, gebaseerd op de toekenning van onvoorwaardelijke en onpersoonlijke rechten, was er een verschuiving naar de bevordering van de actieve welvaartsstaat, die waarde hecht aan een "recht op werk" in ruil voor een "inkomen". Rechten gaan gepaard met plichten, zoals de verplichting om integratieacties te ondernemen (*Armoederapport* 2005)

Getuigenis

Ik ben in mei 2021 begonnen met vrijwilligerswerk bij *Les Amis d'Accompagner*. Ik heb altijd graag mensen in nood geholpen en ik heb de visie van die VZW erg gewaardeerd. Toch moest ik na zes maanden mijn vrijwilligerswerk stopzetten wegens andere verplichtingen. Hoewel een van de redenen waarom ik aanvankelijk stopte met vrijwilligerswerk was dat ik wou gaan studeren, zorgde precies dezelfde reden ervoor dat ik terugkeerde naar de vereniging.

Als onderdeel van mijn masteropleiding Meertalige Communicatie, richting Personeelszaken, moest ik drie maanden stage lopen. Het eerste wat in me opkwam was om me aan te melden bij *Les Amis d'Accompagner*. De vereniging gaf me groen licht, en ik vervoegde het team op 12 september. Ik herinner me mijn eerste dag nog: ik klopte aan, vol angst. Ik liep stage bij Mathilde op de dienst Vrijwilligerswerk en Relaties, en ik kan eerlijk zeggen dat ik het erg leuk vond om met haar samen te werken. Nu mijn stage voorbij is, is het mijn doel om één terreinbegeleiding per week te blijven doen. Voor mij zijn die terreinbegeleidingen een uitdaging. Ze zijn soms stressvol, maar het gevoel waarmee ze je achterlaten is heel sterk. Marina

“Een echte moederkloek”

In 2013 waren er veel bombardementen in Syrië. Ik was getuige van het bombardement dat me voor het leven zou scheiden van mijn vrouw en dochters. Ik werd zelf geraakt en verloor het bewustzijn. Ik werd wakker in het ziekenhuis en wist niet wat er gebeurd was. De revalidatie duurde anderhalf jaar.

Toen ik naar België kwam, ontmoette ik een dame die geholpen werd door *Les Amis d'Accompagner*.

Ik verontschuldigd mij nogmaals bij het team dat ik zo vaak kom, en ik bedank hen omdat ik nog nooit een weigering gekregen. Ze weten dat ik altijd een noodgeval heb vanwege mijn situatie en mijn gezondheidsproblemen.

Aangezien ik alleen Arabisch en Engels spreek, is het moeilijk voor mij om mijn administratieve situatie op te volgen. Ik heb daarom kunnen genieten van meerdere terreinbegeleidingen en vertalingen.

Ik had veel problemen. Mijn dossier was geblokkeerd bij het OCMW: Tahar hielp me het probleem op te lossen zodat ik een

uitkering van het OCMW kon krijgen. Het team begeleidde mij tijdens mijn bezoeken van woningen totdat ik er een vond.

Ze hielpen me een dossier samen te stellen voor de erkenning van mijn handicap.

Ik voelde me verloren, maar bij *Les Amis d'Accompagner* vond ik de affectie van een moederkloek. Vandaag is alles in orde.

Ik heb een brief ontvangen met het verschuldigde bedrag dat overeenkomt met de jaren van wachten op de beslissing van de FOD Handicap. Ik dacht eraan het te schenken aan de vereniging *Les Amis d'Accompagner*.

Ten slotte heeft Kaoutar mij uitgelegd dat dit bedrag gedeeltelijk zal worden gebruikt om het OCMW terug te betalen. Ik ben bereid de helft van wat mij overblijft aan *Les Amis d'Accompagner* te geven. Bedankt voor alles. Ik bid voor je.

Sophie namens Yahyah

Photo: Kaoutar, Yahyah en Sophie.

Attention!

Dorénavant, vous pouvez recevoir l'édition française sur demande à "Accompagner", Secrétariat, rue Sergijsels 23, 1081 Koekelberg (mathilde.biette@accompagner.be)

Les amis d'Accompagner N.N.
0879.434.959

Onthaal en briefwisseling
Emile Sergijselsstraat 23
1081 Koekelberg
T: 02.580.20.30
bruxelles@accompagner.be

Ambulante begeleiding
02.580.20.33

Website
www.accompagner.be

Sociale zetel
Dapperenstraat 21
1081 Koekelberg
Bankgegevens
IBAN BE25 1142 6095 4582
BIC CTBKBEBX

Uw persoonsgegevens

Wenst u geen informatie van ons meer te ontvangen, wilt u liever de "Lettre Info" via mail kunt u dit aanvragen per post of via mail naar mathilde.biette@accompagner.be.

Wilt u dat uw gegevens worden verwijderd uit onze gegevensbank, kunt u dit aanvragen per post of via mail naar arnaud.de.temmerman@accompagner.be.

Verantwoordelijke redacteur: Guy Leroy, Dapperenstraat 21 - 1081 Koekelberg (bruxelles.pre@accompagner.be)

Ons steunen?

Met een gift op rekening
IBAN BE25 1142 6095 4582 van "Les Amis d'Accompagner" met als mededeling "Gift". Wij bezorgen u voor elke gift = of > 40 euro's gecumuleerd in de loop van het jaar tijdens het eerste kwartaal van 2024 een jaarlijks fiscaal attest.